

Otázka: Burzy

Předmět: Ekonomie

Přidal(a): domenico

Burza je právnická osoba oprávněná organizovat na určitém místě a ve stanovenou dobu poptávku a nabídku registrovaných cenných papírů a investičních instrumentů. Burza je zvláštní forma trhu.

Znaky burzy

- Burza slouží k uzavírání obchodů zastupitelnými předměty.
- Jsou stanoveny přesné podmínky obchodování.
- Burzovní obchody se konají pravidelně v určenou dobu a na stejném místě.
- Obchodů na burze se může účastnit pouze přesně vymezený okruh osob.

Tyto instituce vznikly původně ve středověku v 15. Století v Benátkách, Miláně, Florencii z pravidelných schůzek obchodníků na určitých předem dohodnutých místech.

Druhé období rozvoje burz začalo založením Amsterdamské burzy v 17. století. Obchodovalo se s koloniálním zbožím a směnkami.

V roce 1871 byla založena burza v Praze.

Činnost pražské burzy byla pozastavena v roce 1938 a její činnost byla obnovena až v roce 1993. Burza cenných papírů a.s. začala obchodovat s velkým množstvím cenných papírů.

Druhy burz

Hledisko předmětu burzovního obchodu:

- **Všeobecné:** obchoduje se s nejrůznějšími typy zboží
- **Specializované:**

Zbožové: burzy s kávou, kakaem, obilím, bavlnou

Devizové: obchody s devizami založené na pohybech kurzů národních měn

Cenných papírů: obchody s cennými papíry kapitálového trhu

Hledisko právní normy:

1. Veřejnoprávní instituce - na organizaci burzy se podílí stát
2. Soukromoprávní instituce - bez zásahu státu

Hledisko rozsahu a významu činnosti:

Burzy lokální, regionální, národní, mezinárodní

Zvláštní kategorie

Speciální termínové burzy. Opční burzy.

Typy burz

Francouzský typ: Burza se všeobecně přístupná, obchoduje se prostřednictvím dohodců.

Středoevropský typ: Přístup mají pouze členové

Americký typ: Přístup mají pouze vlastníci (křesel)

Organizace burz

Většinou neziskové organizace založené jako obchodní společnosti, nejčastěji jako akciové společnosti. Mají své orgány jako: Valná hromada, Burzovní komora, Dozorčí rada, Výbory.

Přístup je omezený, něžný občan na ni přístup má, ale jen jako pozorovatel.

Na burze se obchoduje v těchto segmentech

1. **Fixing** – porovnáním nabídky a poptávky v určitém okamžiku dojde k fixování kurzu, ten platí až do druhého dne
2. **Dodatečné objednávky** – obchodování při pevné ceně, navazuje na fixing
3. **Kobos** – obchoduje se zde při proměnlivé ceně
4. **Spad** – obchoduje se zde s vybranými, nejžádanějšími akciemi, cenu tvoří tvůrci trhu, kteří cenu průběžně kotují (kotování- zapisování na burze)
5. **Přímé obchody s bloky CP**- obchody mezi členy burzy

Druhy burzovních obchodů

1) promptní – okamžité, uskutečňuje se ihned převod CP a peněz mezi prodávajícím a

kupujícím v den uzavření obchodu

2) terminované - v předem stanoveném termínu za předem dohodnutou cenu, cílem je předejít výkyvům v kurzu CP

3) spekulativní (rizikové) - v den nákupu CP je tržní cena nižší s předpokladem pozdějšího prodeje za vyšší tržní cenu

4) opční - forma spekulativních obchodů, obchoduje se tu s právy CP (jde o právo prodat CP v předem stanovené době za právo volby ceny - to je u prodeje

- u koupi CP - právo koupit CP v předem stanovené době, s právem volby ceny

Burzy v ČR

Prague stock exchange (PSE) - Burza cenných papírů Praha

-největší český organizátor trhu s cennými papíry

RM-SYSTÉM (RM-SYSTÉM, česká burza cenných papírů a.s.)

-burza pro malé a střední investory

-na funkci burzy dohlíží Česká národní banka, která spolu s ministerstvem financí vytváří právní předpisy pro její fungování.